

Sivutoimisen yrittäjyyden taustalla on monia syitä

24.2.2022

Sivutoimisen yrittäjyyden aloittamisen taustalla on moninaisia syitä ja lähtökohtia, toisille se voi olla esimerkiksi keino saada lisätuloja ja toisille taas ennemminkin keino toteuttaa itseään.

Seinäjoen ammattikorkeakoulu toteutti vuonna 2021 laajan sivutoimista yritystoimintaa harjoittaville suunnatun kyselytutkimuksen yhteistyössä Suomen Uusyrityskeskuksen ja Norstatpanelin kanssa. Edellinen vastaava tutkimus toteutettiin vuonna 2014. Verkkokyselyyn vastasi 486 sivutoimista yrittäjää.

Tässä artikkelissa paneudutaan sivutoimisen yrittäjäksi ryhtymisen syihin. Kyselyssä vastaajilta kysyttiin avoimella kysymyksellä, mikä oli innostanut heitä aloittamaan sivutoimisen yrittäjyyden. Kokonaisuudessaan tunnistimme 12 keskeisintä syytä aloittaa sivutoiminen yrittäjyys (Taulukko 1).

Taulukko 1. Sivutoimisen yrittäjyyden aloittamisen syyt.

Taloudelliset syyt	Lisätulojen hankkiminen
	Pakko
Työskentelytapaan liittyvät syyt	Vapaus
	Itsenäisyys
Oman osaamiseen liittyvät syyt	Ammattitaidon ylläpitäminen
	Oman osaamisen hyödyntäminen
Elämäntilanteeseen liittyvät syyt	Työskentelyn jatkaminen eläkkeellä
	Opiskelun kautta/vuoksi
Itsensä kehittämiseen liittyvät syyt	Itsensä kehittäminen
	Halu kokeilla
Muut syyt	Muiden auttaminen
	Harrastus

Tunnistimme vastauksista taloudellisia, työskentelytapaan, omaan osaamiseen, itsensä kehittämiseen sekä elämäntilanteeseen liittyviä sivutoimisen yrittäjyyden aloittamisen syitä. Näiden lisäksi harrastustoiminnan pohjalta alkanut sivutoimiyrittäjyys ja muiden auttamiseksi aloitettu sivutoiminen yrittäjyys sai useita mainintoja vastauksissa. Monet sivutoimiyrittäjät mainitsivat useita tekijöitä, jotka olivat kannustaneet sivutoimisen yrittäjyyden aloittamiseen.

Esimerkkejä vastaajien kommenteista:

Halusin luoda jotain itse, oppia lisää, haastaa itseäni ja testata samalla sivutoimista yrittäjyyttä.

Oman erityisosaamisen hyödyntäminen myös niiltä osin kuin päätoimi ei sitä hyödynnä sekä sivutulojen saaminen ja yrittäjyyden perusteiden oppiminen.

Vaikutusta aloittamisen syihin on myös sillä, millaisesta lähtökohdasta sivutoimiseen yrittäjyyteen ryhtyy. Vastauksista käy ilmi myös se, että toisille sivutoiminen yrittäjyys tuntuu pakolta ja toisille mahdollisuudelta.

Alun perin se oli ns pakkoyrittäjyys eli en päässyt tekemään töitä juuri kouluttautumalleni alalle muuta kuin laskuttamalla.

Omana pomona oleminen kiinnosti ja sopiva mahdollisuus sattui kohdalle, niin se innosti kokeilemaan.

Yhtä lailla toisille sivutoiminen yrittäjyys näyttäytyy hyvänä strategiana yritystoiminnan aloittamiseen kuin toisille se on alun alkaen lisätö, josta saa lisätuloja.

Halu kehittää itseä ja kokeilla yrittäjyyden siipiä.

Mahdollisuus tehdä pikkukeikkaa rehellisesti verot maksaen.

Oman osaamisen kehittäminen, ylläpitäminen ja/tai hyödyntäminen oli ollut monen vastaajan syy aloittaa sivutoiminen yritystoiminta. Monet vastaajista kokivat, että sivutoimisen yritystoiminnan avulla he voisivat joko hyödyntää ja ylläpitää jo hankkimaansa osaamista/asiantuntemusta tai toisaalta kehittää sitä edelleen.

Oman osaamisen hyödyntäminen.

Ammattitaidon ylläpitäminen ja kysyntä.

Halusin kehittää omaa osaamista ja hyödyntää osaamistani, jota en käytä palkkatyössä.

Sivutoimiseksi yrittäjiksi ryhdytään siis hyvin erilaisista syistä, toisille syyt ovat vain ja ainoastaan taloudelliset, kun toisille taas syitä on monia ja monet niistä syistä liittyvät itsensä kehittämiseen ja toteuttamiseen. Onkin hyvä muistaa, että niin ikään, kun meillä on yhä kirjavampi joukko (sivutoimisen) yrittäjyyden muotoja kuten esimerkiksi kevytyrittäjyys, hybridiyrittäjyys, toiminimiyrittäjyys jne. on niiden toteuttajien lähtökohdat ja syyt omaan toimintaansa myös hyvin moninaiset. Erilaisia yritystoiminnan tuki- ja ohjauspalveluita miettiessä olisikin hyvä rakentaa niitä enemmän erilaisille käyttäjäprofiileille kuin massatuotteina. Ei siis samaa kaikille vaan tarpeeseen sopivaa ja relevanttia tietoa ja ohjausta.

Hyvinvoiva hybridiyrittäjä -hanke

Kysely toteutettiin osana Seinäjoen ammattikorkeakoulun ja Työterveyslaitoksen yhteistä Hyvinvoiva hybridiyrittäjä -hanketta. Hanke pyrkii rakentamaan nykyaikaisen työelämän hyvinvointikompassia yksilöille, joiden työelämä rakentuu erityyppisistä elementeistä. ESR-rahoitteisessa hankkeessa mm. järjestään hybridiyrittäjille suunnattuja työpajoja, joissa työtetään yrittäjien käytännössä kohtaamia haasteita.

Tämä artikkeli kuuluu sarjaan, jossa tarkastellaan hankkeessa toteutetun kyselytutkimuksen tuloksia. Aiemmin samassa sarjassa ovat ilmestyneet:

Sivutoimiyrittäjyydestä pehmeä lasku eläkkeelle? Moni panostaa sivutoimiyritykseen tosissaan
Hybridiryttäjät tyytyväisiä palkkatyöhönsä
Sivutoimiyrittäjyys useimmille pysyvä ratkaisu – pieni osa haluaa työllistää myös muita
Sivutoimiyrittäjien tavoitteet eivät ole ainoastaan taloudellisia
Sivutoimiyrittäjyyden tärkein motiivi on halu toteuttaa itseä
Yrittäjyyden tukena läheiset
Hybridiryttäjät hyvinvoivia ja onnellisia
Mielikuvat yrittäjien sosiaaliturvasta monella kielteisillä
Hybridiryttäjyyden kuva tarkentuu

Emilia Kangas, projektipäällikkö, Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Anmari Viljamaa, yliopettaja, Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Sanna Joensuu-Salo, tutkijayliopettaja, Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Marja Katajavirta, asiantuntija TKI, Seinäjoen ammattikorkeakoulu